

УДК 636.4.082

Юрченко О. С.

президентка «Асоціація Свинарі України»,
здобувачка вищої освіти ступеня доктора філософії
кафедри економіки
Уманський національний університет садівництва
Умань, Україна
E-mail: o.yurchenko@dykun.com.ua
ORCID: 0009-0007-9765-5589

Бондарська О. М.

завідувачка аналітичного відділу «Асоціація Свинарі України»
Київ, Україна
E-mail: o.bondarska@dykun.com.ua
ORCID: 0009-0007-9765-5589

Лихач В. Я.

доктор сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Київ, Україна
E-mail: vylykhach80@nubip.edu.ua
ORCID: 0000-0002-9150-6730

Калітаєв К. К.

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
кафедра біології тварин,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Київ, Україна
E-mail: kalitaev.k@nubip.edu.ua
ORCID: 0009-0009-2769-275X

Коваленко О. А.

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
кафедра біології тварин,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Київ, Україна
E-mail: o.a.kovalenko@nubip.edu.ua
ORCID: 0009-0002-4182-6696

СТАН ВІТЧИЗНЯНОГО СВИНАРСТВА. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація

Галузь свинарства залишається однією з найперспективніших у формуванні продовольчої безпеки України. Метою наукової роботи є оцінка змін на українському ринку свинини в умовах військового стану та визначення перспективи розвитку свинарства як стратегічно важливої галузі. Проаналізовано аналітичні дані щодо стану галузі за період 2012–2023 років, зокрема у період воєнного стану в Україні. Для узагальнення тенденцій та перспектив розвитку свинарства було використано методи синтезу та аналізу, метод порівняння. Встановлено, що за понад десятирічне спостереження на початок 2024 року зафіксовано найнижчу чисельність поголів'я свиней – 5,0 млн гол. Прямі втрати промислового свинарства внаслідок бойових дій оцінюють у 10–12% проти довоєнного рівня. Збільшення потенціалу промислового свинарства в Україні ототожнюють з поліпшенням племінного ядра свинокомплексів. За даними товаровиробників у розрізі загальної кількості основних свиноматок (225 тис. гол.) відмічається перевага в данській генетиці – 41%, друге місце англійська – 26%. Виробництво свинини в забійній вазі мало тенденцію до зниження в межах 8,9–10,1% і в 2023 році становило – 649 тис. т. У 2022 році Україна імпортувала 47 тис. т свинини – найбільшу кількість з 2014 року. Експорт української свинини протягом 2021 року склав 3,8 тис. т. В 2022 році відмічено катастрофічне зниження експорту свинини до 0,3 тис. т. На заваді розвитку зовнішньої торгівлі значною мірою стало поширення африканської чуми свиней та військові дії. Товаровиробники демонструють у 2022–2023 рр. достатньо високу внев-

неність у вітчизняному свинарстві, більше 50% операторів повністю чи частково втілили плани розвитку власних підприємств. Доведено, що показники окремих вітчизняних виробників є співставними із середніми показниками виробників у Європі та США. Спочатку повномасштабної війни спостерігається планомірне підвищення цін на живу вагу з амплітудою цінних коливань – 42–86 грн/кг. В короткій перспективі товаровиробникам необхідно визначитися з обсягами виробництва та ринками збуту, кадровим забезпеченням виробничого циклу. Зважаючи на багатовекторність сучасних сільськогосподарських виробництв, питання фінансування подальшого розвитку залежить від стану ринку зернових культур та енергетичній проблематиці.

Ключові слова: свині, виробництво, імпорт, експорт, поголів'я, попит, сільськогосподарські підприємства, свинина, цінова ситуація, прогноз.

Вступ. Тваринництво є важливою галуззю народного господарства, що забезпечує населення продуктами харчування, сировиною для переробної промисловості, сприяє створенню необхідних національних запасів тваринницької продукції та інтенсивному використанню земельних ресурсів. За даними провідних вчених та практиків [6, 8, 18, 20, 21] рівень життя населення тісно пов'язаний із розвитком тваринництва, на частку якого припадає понад 45% у структурі продовольства, зокрема близько 40% м'ясної сировини забезпечує галузь свинарства.

Свинарство є важливою галуззю національної економіки проте, фактичний стан галузі не відповідає її потенційним можливостям і потребує додаткової уваги з боку держави, практиків, науковців. На сьогодні прискорення переходу до конкурентоспроможного виробництва свинини є необхідною умовою для подальшого розвитку свинарства в Україні. Інтенсивне виробництво продукції свинарства висуває нові, більш високі вимоги до технологічних характеристик галузі [2–4, 11, 19].

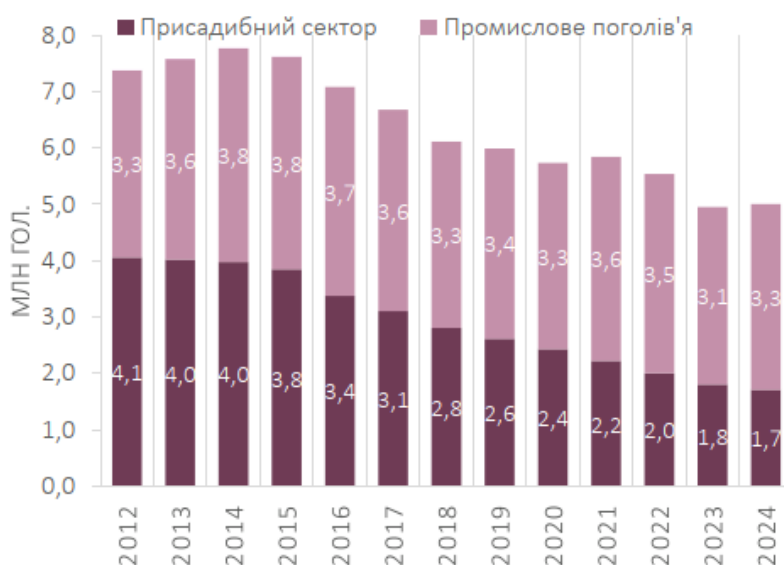
Вирішення проблеми збільшення виробництва м'яса та підвищення рівня забезпечення населення в м'ясній сировині багато в чому залежить від розвитку свинарства. Адже, завдяки низці особливих характеристик є можливість в найкоротші терміни збільшити поголів'я свиней і досягти необхідного рівня виробництва м'яса [12, 13, 20].

Свинарство, як національна галузь України, традиційно посідає перше місце серед інших галузей тваринництва за своєю економічною значущістю. Саме свинарство стало основним джерелом швидкого зростання виробництва м'яса в кризові часи [5, 14, 16–18, 20]. Свинарство також є однією з ключових галузей, що забезпечують нашу країну м'ясом і салом. Однак у наслідок кризових явищ в аграрному секторі виробництво свинини в Україні значно скоротилося. Проте галузь залишається однією з найперспективніших у формуванні продовольчої безпеки України та задоволенні внутрішнього попиту на вітчизняну м'ясну продукцію [1, 6, 12, 14, 20].

Мета роботи. Оцінити зміни на українському ринку свинини в умовах військового стану та визначити перспективи розвитку свинарства як стратегічно важливої галузі в загальній структурі національного сільськогосподарського виробництва.

Матеріал і методи. Враховано і проаналізовано аналітичні дані щодо стану галузі свинарства за період 2012–2023 років, зокрема у період воєнного стану в Україні. Для узагальнення тенденцій та перспектив розвитку свинарства було використано методи синтезу та аналізу, метод порівняння.

Виклад основного матеріалу дослідження. Традиційно свинарство в Україні представлено виробниками двох категорій – присадибним сектором та промисловими свиногосподарствами. Динаміка чисельності свиноголів'я у розрізі категорій господарств в період 2012–2024 рр. демонструє різну тенденцію але чітко прослідковується тренд до зниження поголів'я свиней в присадибному секторі (рис. 1).

Рис. 1. Динаміка чисельності свиноголів'я у розрізі категорій господарств станом на початок року (млн гол.)

Джерело: Аналітичний відділ АСУ, ДССУ [1, 6, 9]

Промисловий сектор свинарства продемонстрував більшу стійкість до економічних та епізоотичних випробувань та демонстрував приріст у передвоєнні роки – 3,6 млн голів у 2021 році. Підраховано, що прямі втрати промислового свинарства внаслідок бойових дій оцінюють у 10–12% проти довоєнного рівня.

За понад десятирічне спостереження за чисельністю поголів'я свиней в Україні необхідно відмітити, що на початок 2024 року зафіксовано найнижчу чисельність – 5,0 млн гол. Звичайно даний катастрофічно низький показник викликаний здебільше військовими діями та тимчасовою окупацією значних виробничих потужностей на півдні та сході країни, руйнацією частки господарств на межі зіткнення.

Але існуючі фактори підвищення інвестиційної привабливості галузі можуть сформувати передумови для її відновлення щонайменше до рівня початку 2022-го року.

За даними А. А. Геті зі співавторами [7], галузь свинарства України базується на використанні тварин зарубіжного та вітчизняного походження як м'ясного, так і сального напрямків продуктивності. При цьому простежується тенденція до зміни породного складу галузі, інтенсивного використання гібридизації, нерівномірного розміщення свинарських господарств по регіонах країни, скорочення поголів'я вітчизняної селекції на тлі незначного підвищення продуктивності тварин.

Отже, багато українських виробників на зорі становлення галузі віддавали перевагу зарубіжній генетиці. Водночас племінні свиноматки, поросята і спермопродукція часто закуповувалися у різних постачальників. У результаті значна частина українських товарних свиней – це «міжпородні гібриди», що ускладнює чіткий поділ племінного поголів'я галузі за «генетиками».

Збільшення потенціалу промислового свинарства в Україні безпосередньо пов'язане з поліпшенням племінного ядра свинокомплексів. За даними опитування ключових виробників свинини та постачальників генетики в розрізі загальної кількості основних свиноматок (225 тис. гол.) відмічається перевага в данській генетиці – 41% (рис. 2).

Так, низка підприємств, які працюють з такою генетикою, зокрема і флагманів ринку, наростили поголів'я. Друге місце у рейтингу «найпопулярніших» серед свинарів генетик посідає PIC, яка збільшила свою присутність на ринку (26% основних свиноматок проти 21%) завдяки охопленню більшої кількості невеликих за розмірами підприємств. Трохи менше п'ятої частини маточного поголів'я припадає на французьку генетику: 13,0% представлена тваринами *Choice Genetics*, частка *Axiom* приблизно дорівнює 6,3%. Близько 2,25% маточного поголів'я припадає на тварин генетики *Hypor*. Вузько представлена одним нуклеусом *Ra-Se Genetics* утримує свої позиції на ринку та поступово їх укріплює – 1,65%. Хоча генетика компанії *Genesis* з'явилася в Україні відносно нещодавно, кількість маточного поголів'я від цієї компанії зросло у понад два рази: питома вага на ринку наблизилася до 1%.

Встановлено, що частка операторів, які продовжують роботу з тваринами вітчизняної селекції, поступово зменшується і становить на сьогодні – 5,0%. Крім цього, зберігається практика роботи з міжгенетичними гібридами. Так, кожна 25-та промислова тварина в Україні є результатом змішування «генетик» тварин однієї породи різного селекційного походження, коли маточне поголів'я та кнурів чи спермопродукцію закуповують у різних постачальників.

За ключовими показниками стану галузі свинарства відмічаємо тенденцію зменшення поголів'я в цілому, в розрізі підзвітних товаровиробників (табл. 1). Враховуючи тимчасову окупацію певних територій України низка

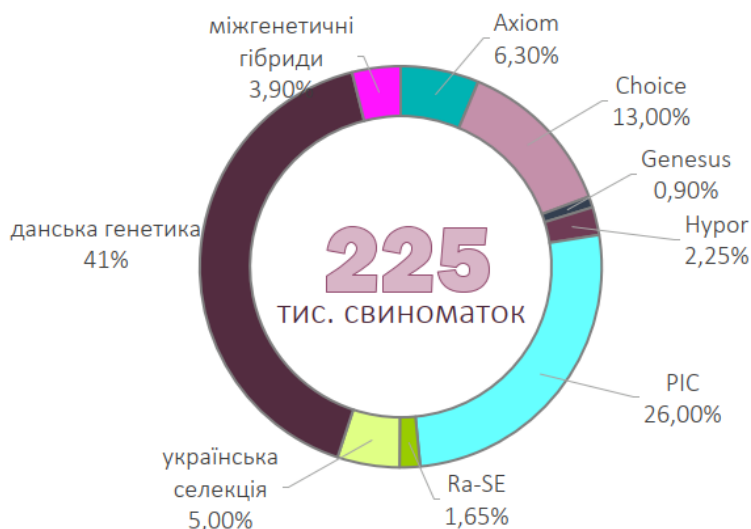

Рис. 2. Генетична структура промислового маточного поголів'я (станом на 01.01.2021 р.)

активних операторів залишилися ізольованою від вітчизняного ринку свинини, що вплинуло кількість промислових майданчиків. Втрачено біля 20% виробничих об'єктів галузі свинарства в розрізі 2021 та 2022 рр., а достовірна інформація щодо їх кількості в 2023 р. взагалі відсутня. Виробництво свинини в забійній вазі у підзвітних роках мало тенденцію до зниження в межах 8,9–10,1%.

У 2022 році Україна імпортувала 47 тис. т свинини – найбільшу кількість за період спостереження (рис. 3), що на 15,6% більше, ніж у 2021 році, коли було закуплено 40,6 тис. т. Основними постачальниками свинини стали: Данія (34,9% імпортованого), Нідерланди (24,9%) та Польща (21,5%). Ці країни надалі зберігають лідерство серед інших країн-експортерів Європейського Союзу.

Таблиця 1. Стан галузі свинарства в основних показниках

Показник	Рік		
	2021	2022	2023
Поголів'я свиней, млн гол. (на початок року)	5,84	5,50	4,90
Кількість промислових майданчиків	1297	1033	–
Виробництво свинини в забійній масі, тис. т	724	659	649
Експорт свинини, тис. т	3,8	0,3	0,9
Імпорт свинини, тис. т	40,6	47,3	13,0

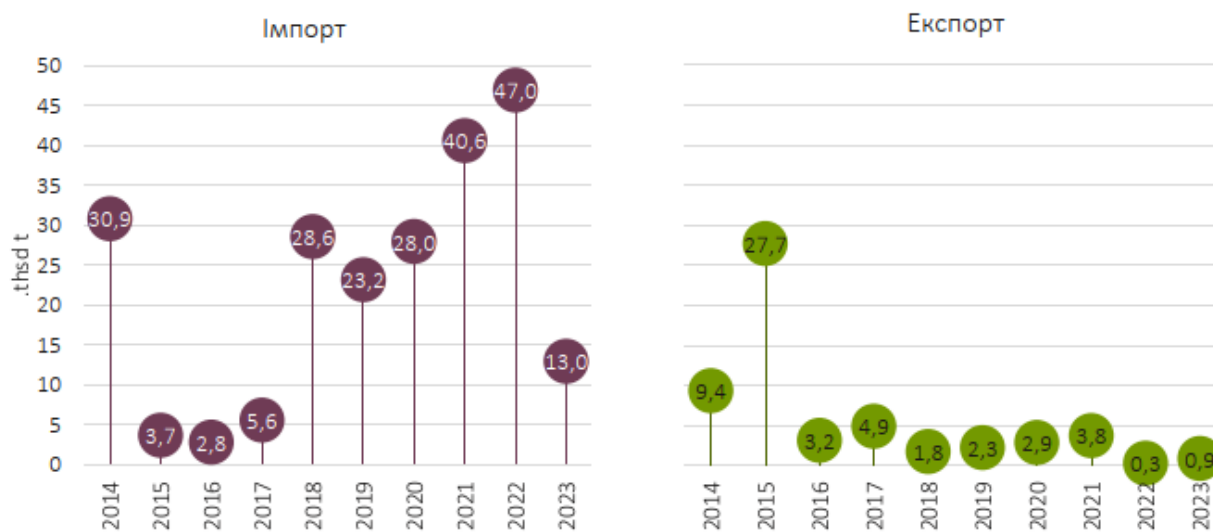
Джерело: Аналітичний відділ АСУ, [1]

Зменшення імпорту у 2023 році пов'язують з підвищенням ціни на європейському ринку свинини та, відповідно, на імпорتنі позиції відповідного походження. Так, середня ціна кілограма імпортованої свинини становила 2,82 дол. США.

Що стосується експорту (рис. 3), така перспектива є дуже спокусливою як для виробників, так і для переробників через можливість потрапити на ринки з вищою ціною, а значить – заробити більше. Експорт української свинини протягом 2021 року склав 3,8 тис. т – це на 32,5% більше, ніж роком раніше. Це представило можливість на експорті свинини Україні заробити 7,3 млн доларів США – на 15,2% більше, ніж у 2020 році. В 2022 році відмічається катастрофічне зниження експорту свинини до 0,3 тис. т і протягом 2023 року відмічаємо підвищення цього рівня лише до 0,9 тис. т. На заводі розвитку зовнішньої торгівлі значною мірою стало поширення африканської чуми свиней та військові дії [6, 20].

На тлі індустріалізації свинарства кількість операторів ринку (свинокомплексів) зменшується (рис. 4).

На початок 2022 року налічувалося 1297 промислових свинокомплексів; у період з 2019 по 2022 рік кількість свинокомплексів з поголів'ям понад 5000–10000 голів має тенденцію до збільшення, тоді як кількість операторів ринку з поголів'ям 100–1000 голів скорочується. Негативну динаміку як загального поголів'я, так і виробництва свинини зумовлює динаміка поголів'я свиноматок, від якого напряму залежать вищезазначені показники. Вплив низки факторів (падіння курсу гривні, зниження купівельної спроможності громадян, поширення африканської чуми свиней, зміни в законодавстві та оподаткуванні) стали «випробуванням на витривалість» для галузі, залишивши на ринку лише найефективніших та найстійкіших.

Рис. 3. Динаміка обсягів імпорту свіжого, охолодженого та мороженого м'яса свиней (УКТ ЗЕД 0203), 2014–2023 рр.

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними Митної статистики ДФСУ [1, 9, 10]

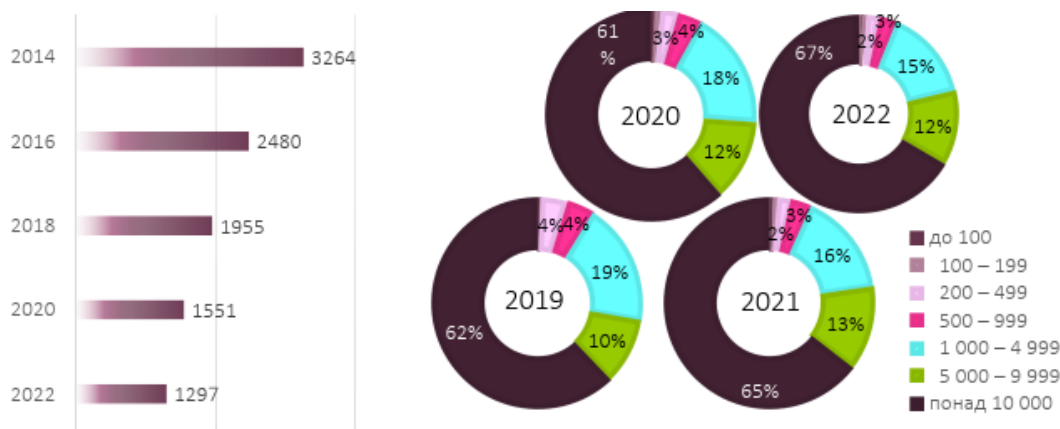

Рис. 4. Довоснні тенденції промислового сектору свинарства, 2014–2022 рр.

Джерело: Аналітичний відділ АСУ за даними ДССУ. * – без урахування АР Крим та тимчасово окупованих частин Донецьчини, Луганщини, Херсонщини, Запоріжжя [1, 9, 20]

Постійний моніторинг «настроїв товаровиробників» у 2023 та 2024 роках свідчить про достатньо високу впевненість у вітчизняному свинарстві адже, більше 50% операторів ринку свинарства повністю чи частково втілили плани розвитку власних підприємств. В межах 30% товаровиробників спроможні були наростити поголів'я і демонстрували тенденції до збільшення частки промислового сектору. За результатами опитування представників 120 свиного господарств, що складають понад 70% промислового поголів'я свиней в Україні визначено в межах 8–12% операторів впроваджували модернізацію/переоснащення і будівництво/реконструкцію. Третина товаровиробників демонструвала покращення виробничих результатів.

Рівень основних виробничих показників свиного господарств в розрізі категорій – кращі, середні та гірші демонструє достатньо оптимальні їх значення по відношенню до світових аналогів (табл. 2). Достатньо високими є показники середньодобових приростів на дорощуванні і відгодівлі навіть на рівні – середніх господарств 447 та 873 г.

Таблиця 2. Ключові виробничі показники вітчизняних свиного господарств у 2022 р.

Показник	Рівень виробництва		
	Кращі	Середні	Гірші
Середньодобові прирости:			
– дорощування, г	646	447	302
– відгодівля, г	1093	873	538
Конверсія корму (дорощування/відгодівля), кг	2,31	2,68	3,10
Середня жива маса при забої, кг	129,5	111,7	100,0
Реалізовано поросят на свиноматку в рік, гол.	39,2*/34,75	25,7	11,3

Примітка. * – дані по племрепродуктору.

Джерело: Аналітичний відділ АСУ, [1]

Для багатьох виробників свиней коефіцієнт конверсії корму є критично важливим показником і на рівні середніх господарств значення його становить – 2,68 кг, що відповідає світовим аналогам. Використання свиней сучасних спеціалізованих м'ясних генотипів демонструє підвищення забійних кондицій в господарствах з високими виробничими показниками – 129,5 кг.

Використання сучасних генотипів свинематок надає можливість виробникам отримувати на матку в рік – 25,7 поросят в середньому, а у високотехнологічних господарствах з високою культурою виробництва навіть і 34,75 голів (39,2 гол. – репродукторні підприємства). Таким чином, порівняння виробничих показників вітчизняних свиного комплексів із середніми даними операторів в основних свинарських країнах показує, що показники окремих вітчизняних виробників є співставними із середніми показниками виробників у Європі та США [3, 6, 15, 20, 21].

Тимчасова окупація деяких регіонів України залишила багатьох активних операторів ізольованими від національного ринку свинини. Втрата операторів і значної частки пропозиції не могла не позначитися на загальній цінній ситуації та кон'юнктурі ринку (рис. 5).

Ціни на свинину є важливим показником економічного стану ринку та споживчих тенденцій. Спочатку повномасштабної війни на території України спостерігається планомірне підвищення цін на живу вагу з певними піковими значеннями у квітні, червні та вересні 2023 року. Варто відзначити суттєві коливання цін на живу вагу в бік збільшення, навіть, у неоднозначних періодах співвідношення попиту і пропозиції на ринку, що сформувало нову амплітуду цінових коливань – 42–86 грн/кг.

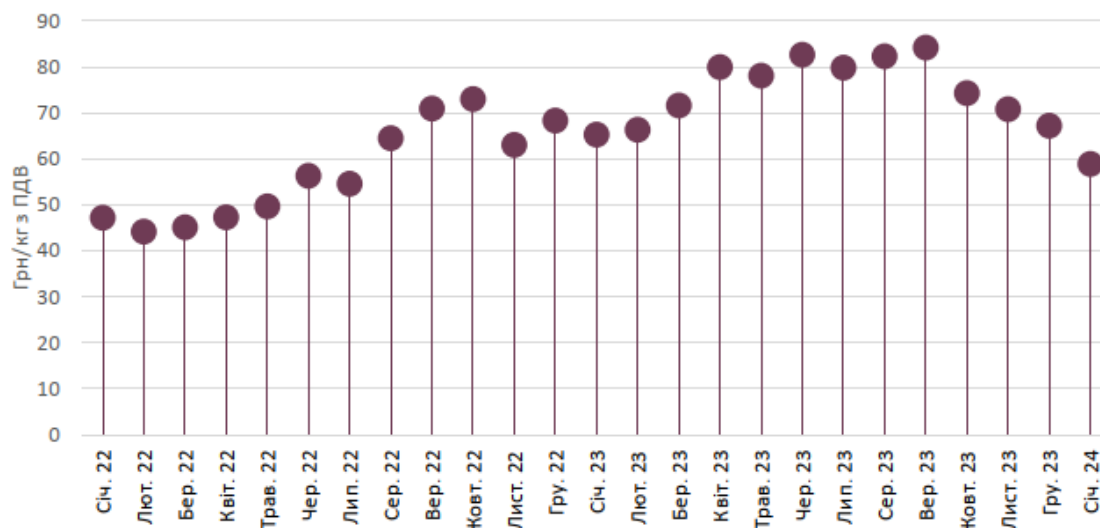

Рис. 5. Динаміка середніх цін на живу вагу свиней (2022–2024 рр., щомісячно)

Джерело: Аналітичний відділ АСУ [1, 9, 10, 14]

Спостерігається значна різниця цін за регіональною ознакою у зв'язку із неоднорідним розміщенням в Україні виробничих і переробних потужностей м'ясної галузі, міграцією населення внаслідок військових дій, тощо.

Висновки. Стратегічні задачі розвитку вітчизняної галузі свинарства полягають у низці заходів, а саме: відшкодуванні збитків завданих військовими діями; в євроінтеграційних заходах та імплементації Директив Ради ЄС; вирішенні епізоотичних проблем; створенні сприятливого бізнес-середовища; реформуванням вітчизняної племінної справи; розвитку кооперації між бізнесом та держструктурами для розвитку експорту і стимулюванні внутрішнього споживання свинини та збільшення ємності ринку. Для забезпечення прибутковості свинарства в післявоєнній Україні необхідне державне втручання на ринку свинини. Це дозволило б забезпечити внутрішню продовольчу безпеку, гарантувати виробникам мінімальну ціну на їхню м'ясну продукцію, підвищити економічну зацікавленість та стимули виробників, а також максимально наситити внутрішній ринок свининою на основі науково обґрунтованих норм споживання м'яса на душу населення.

В короткій перспективі товаровиробникам необхідно визначитися з обсягами виробництва та ринками збуту, кадровим забезпеченням виробничого циклу. Зважаючи на багатовекторність сучасних сільськогосподарських виробництв питання фінансування подальшого розвитку залежить від стану ринку зернових культур та енергетичній проблематиці.

Перспективи досліджень. Полягають у вивченні стану та напрямів розвитку галузі свинарства в умовах індустріалізації технологічних процесів виробництва та реалізації продукції свинарства післявоєнного часу.

Список використаних джерел

1. Асоціація «Свинарів України». Режим доступу: <http://asu.pigua.info/>
2. Бабенко М. Свинарство 2021 – програми не можна виграти. Режим доступу: <https://agronews.ua/news/stalo-vidomo-chomu-ukrainski-svynari-prohraiut-na-svitovomu-rynku/>
3. Бондарська О. Глобальний ринок свинини. *Прибуткове свинарство*. 2015. № 4 (28). С. 26–30.
4. В АСУ визначили 7 пріоритетів свинарства у 2022 році. Режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/show/v-asu-viznacili-7-prioritetiv-svinarstva-u-2022-roci>
5. Виклики та перспективи для свинарства. Режим доступу: <https://kurkul.com/spetsproekty/479-vikliki-ta-perspektivi-dlya-svinarstva-gerotaj-iz-forumu-svinoferma-maybutnogo>
6. Вітчизняний та світовий ринок свинини: підсумки 2022 року та прогнози. О. М. Бондарська, М. Г. Повод, В. Я. Лихач, А. В. Лихач, Н. Л. Бевз, С. Л. Глухенький, М. М. Ченцов, Д. А. Ярошук. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки / Херсонський державний аграрно-економічний університет. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 130. С. 307–319.*
7. Геця А. А., Супрун І. О. Сучасний стан та перспективи розвитку вітчизняного племінного свинарства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво*. 2021. Вип. 2(45), С. 146–152. doi: 10.32845/bsnau.lvst.2021.2.22.
8. Гуцаленко О. О., Павлюк М. М. Сучасні тенденції розвитку тваринництва в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 4/1. С. 6–9.
9. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Державна фіскальна служба України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/f11>
11. Ібатуллін М. І. Племінне свинарство в Україні: сучасний стан та проблеми вирішення. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2016. № (3). С. 70–76.

12. Лихач В. Я., Лихач А. В., Фаустов Р. В., Кучер О. А. Сучасний стан та тенденції розвитку вітчизняного свинарства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво»*. Суми, 2021. Вип. 1(44). С. 69–79.
13. Михалко О. Г. Сучасний стан та шляхи розвитку свинарства в світі та Україні. *Вісник Сумського національного аграрного університету : науковий журнал. Сер. «Тваринництво»*. Суми : СНАУ, 2021. Вип. 3 (46). С. 61–77.
14. Повод М. Г., Андреева Д. М., Лихач А. В., Дещенко О. С., Лихач В. Я., Резніченко В. І., Бондарська О. М. Передвоєнний стан вітчизняного свинарства. *Вісник ПДАА*. 2022. № 2. С. 175–185.
15. Повод М. Г., Лихач В. Я., Волошинов В. В., Коробань М. П., Бондарська О. М. Розвиток глобального свинарства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки / Херсонський державний аграрно-економічний університет. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 125. С. 171–175. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.125.24>*
16. Свинарство : монографія / В. М. Волощук та ін. Київ : Аграрна наука, 2014. 587 с.
17. Світові тенденції в галузі свинарства. Режим доступу: <https://pigua.info/uk>
18. Сушарник Я. А. Аналітичний огляд сучасного стану функціонування галузі свинарства. *Економіка та держава*, 2021. №(7). С. 52–56.
19. Технологічні інновації у свинарстві : монографія / В. Я. Лихач, А. В. Лихач. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 290 с., 101 табл., 65 рис.
20. Технологія виробництва продукції свинарства : навчальний посібник. М. Повод, О. Бондарська, В. Лихач, С. Жишка, В. Нечмілов та ін.; за ред. М. Г. Повода. К. : Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 360 с.
21. Management of innovative technologies creation of bio-products: monograph / V. Lykhach, A. Lykhach, M. Duczmal, M. Janicki, M. Ogienko, A. Obozna, O. Kucher, R. Faustov. Opole-Kyiv, 2020. 222 p. 85 tab. Fig. 14 (ISBN 978-83-66567-16-0), Polska https://www.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/05/ebook_management_of_innovative_technologies.pdf

Yurchenko O. S.

*President of the “Ukrainian Pig Association”,
PhD student Department of Economics,
Uman National University of Horticulture
Uman, Ukraine*

E-mail: o.yurchenko@dykun.com.ua

ORCID: 0009-0007-9765-5589

Bondarska O. M.

*Head of the analytical department the “Ukrainian Pig Association”,
Kyiv, Ukraine*

E-mail: o.bondarska@dykun.com.ua

ORCID: 0009-0007-9765-5589

Lykhach V. Y.

*Doctor of Agricultural Sciences, Professor,
Head of the Department of Technologies in Poultry, Pig and Sheep Breeding
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

E-mail: vylykhach80@nubip.edu.ua

ORCID: 0000-0002-9150-6730

Kalitaev K. K.

*PhD student Department of Animal Biology,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

E-mail: kalitaev.k@nubip.edu.ua

ORCID: 0009-0009-2769-275X

Kovalenko O. A.

*PhD student Department of Animal Biology,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

E-mail: o.a.kovalenko@nubip.edu.ua

ORCID: 0009-0002-4182-6696

THE STATE OF DOMESTIC PIG PRODUCTION. PROBLEMS AND PROSPECTS

Abstract

The pig industry remains one of the most promising in shaping Ukraine's food security. The purpose of the research is to assess changes in the Ukrainian pork market under martial law and determine the prospects for the development of pig production as a strategically important industry. The article analyses analytical data on the state of the industry for the period 2012–2023, including the period of martial law in Ukraine. To summarise the trends and prospects for the development of pig breeding, the methods of synthesis and analysis, as well as the method of comparison were used. It is established that for more than a decade of observation, the lowest number of pigs was recorded at the beginning of 2024 – 5.0 million heads. Direct losses of industrial pig production as a result of hostilities are estimated at 10–12% compared to the pre-war level. Increasing the potential of industrial pig production in Ukraine is associated with improving the breeding core of pig farms. According to producers, in terms of the total number of main sows (225,000), Danish genetics prevail – 41%, followed by English genetics – 26%. Pork production in slaughter weight tended to decrease within 8.9–10.1% and in 2023 amounted to 649 thousand tonnes. In 2022, Ukraine imported 47 thousand tonnes of pork, the largest amount since 2014. Exports of Ukrainian pork in 2021 amounted to 3.8 thousand tonnes. In 2022, there was a catastrophic decline in pork exports to 0.3 thousand tonnes. The spread of African swine fever and hostilities have largely hindered the development of foreign trade. In 2022–2023, producers demonstrate a fairly high level of confidence in the domestic pig industry, with more than 50% of operators fully or partially implementing their development plans. It has been proven that the performance of individual domestic producers is comparable to the average performance of producers in Europe and the United States. At the beginning of a full-scale war, there was a systematic increase in live weight prices with an amplitude of price fluctuations of 42–86 UAH/kg. In the short term, producers will need to decide on production volumes and sales markets, as well as staffing for the production cycle. Given the multi-vector nature of modern agricultural production, the issue of financing further development depends on the state of the grain market and energy issues.

Key words: pigs, production, import, export, livestock, demand, agricultural enterprises, pork, price situation, forecast.

References

1. Asotsiatsiia "Svynariv Ukrainy". [Ukrainian Pig Breeders Association]. Retrieved from: <http://asu.pigua.info/> [in Ukrainian].
2. Babenko, M. Svynarstvo 2021 – prohraty ne mozhna vyhraty [Pig production 2021 – you can't lose]. Retrieved from: <https://agronews.ua/news/stalo-vidomo-chomu-ukrainski-svynari-prohraut-na-svitovomu-rynku/> [in Ukrainian].
3. Bondarska, O. (2015). Hlobalnyi rynek svynyny [The global pork market]. *Prybutkove svynarstvo*. 4(28). 26–30 [in Ukrainian].
4. V ASU vyznachyly 7 prioritytiv svynarstva u 2022 rotsi. [The UPBA has identified 7 priorities for pig production in 2022] Retrieved from: <https://agravery.com/uk/posts/show/v-asu-viznacili-7-prioritytiv-svynarstva-u-2022-roci> [in Ukrainian].
5. Vyklyky ta perspektyvy dlia svynarstva. [Challenges and prospects for the pig industry]. Retrieved from: <https://kurkul.com/spetsproekty/479-viklyki-ta-perspektivi-dlya-svynarstva-reportaj-iz-forumu-svinoferma-maybutnogo> [in Ukrainian].
6. Bondarska, O. M., Povod, M. H., Lykhach, V. Ya., Lykhach, A. V., Bevez, N. L., Hlukhenkyi, S. L., Chentsov, M. M., & Yaroshchuk, D. A. (2023). Vitchyzniani ta svitovyi rynek svynyny: pidsumky 2022 roku ta prohnozy. [Domestic and global pork market: 2022 results and forecasts]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Silskohospodarski nauky / Khersonskiy derzhavnyi ahrarno-ekonomichniy universytet. Kherson : Vydavnychiy dim "Helvetyka"*, 130. 307–319 [in Ukrainian].
7. Hetia, A. A., Suprun, I. O. (2021). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku vitchyznianoho plemynnoho svynarstva [Current state and prospects for the development of domestic breeding pig production]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya: Tvarynnytstvo*. 2(45). 146–152. DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2021.2.22> [in Ukrainian].
8. Hutsalenko, O.O., & Pavliuk, M.M. (2019). Suchasni tendentsii rozvytku tvarynnytstva v Ukraini [Current trends in livestock development in Ukraine]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*. 4/1. 6–9 [in Ukrainian].
9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [The State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
10. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy. [The State Fiscal Service of Ukraine]. Retrieved from: <http://sfs.gov.ua/ms/f11> [in Ukrainian].
11. Ibatullin, M.I. (2016). Pleminne svynarstvo v Ukraini: suchasnyi stan ta problemy vyrishennia [Breeding pig farming in Ukraine: current state and problems of solution]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)*. (3). 70–76 [in Ukrainian].
12. Lykhach, V.Ya., Lykhach, A.V., Faustov, R.V., & Kucher, O.A. (2021). Suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku vitchyznianoho svynarstva [Current state and trends in the development of domestic pig production]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya "Tvarynnytstvo"*. Sumy. 1(44), 69–79 [in Ukrainian].
13. Mykhalko, O.H. (2021). Suchasnyi stan ta shliakhy rozvytku svynarstva v sviti ta Ukraini [Current state and ways of pig production development in the world and Ukraine]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu : naukovyi zhurnal. Ser. "Tvarynnytstvo"*. Sumy : SNAU. 3(46), 61–77 [in Ukrainian].
14. Povod, M.H., Andrieieva, D.M., Lykhach, A.V., Deshchenko, O.S., Lykhach, V.Ya., Rieznicenko, V.I., & Bondarska, O.M. (2022). Peredvoiennyi stan vitchyznianoho svynarstva [The pre-war state of domestic pig production]. *Visnyk PDAA*. 2, 175–185 [in Ukrainian].
15. Povod, M.H., Lykhach, V.Ya., Voloshynov, V.V., Koroban, M.P., & Bondarska, O.M. (2022). Rozvytok hlobalnoho svynarstva [Development of the global pig industry]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Silskohospodarski nauky / Khersonskiy derzhavnyi ahrarno-ekonomichniy universytet. Kherson : Vydavnychiy dim "Helvetyka"*. 125, 171–175 DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.125.24> [in Ukrainian].
16. Svynarstvo [Pig production : monohrafiia] / V. M. Voloshchuk ta in. Kyiv : Ahrarna nauka, 2014. 587 [in Ukrainian].
17. Svitovi tendentsii v haluzi svynarstva. [World trends in the pig industry]. Retrieved from: <https://pigua.info/uk> [in Ukrainian].

-
18. Susharnyk, Ya.A. (2021). Analitychnyi ohliad suchasnoho stanu funktsionuvannia haluzi svynarstva [Analytical review of the current state of functioning of the pig industry]. *Ekonomika ta derzhava*. 7, 52–56 [in Ukrainian].
  19. Lykhach, V.Ya., & Lykhach, A.V. (2020). *Tekhnolohichni innovatsii u svynarstvi. [Technological innovations in pig breeding : monohrafiia]*. Kyiv : FOP Yamchynskiy O.V., 290 [in Ukrainian].
  20. Povod, M., Bondarska, O., Lykhach, V., Zhyshka, S., & Nechmilov V., ta in. (2021). *Tekhnolohiia vyrobnytstva produktii svynarstva : navchalnyi posibnyk. [Technology of pig production: a textbook]*. Kyiv : Naukovo-metodychniy tsentr VFPO, 360 [in Ukrainian].
  21. Lykhach, V., Lykhach, A., Duczmal, M., Janicki, M., Ogienko, M., Obozna, A., Kucher, O., & Faustov, R. (2020). *Management of innovative technologies creation of bio-products: monograph*. Opole-Kyiv, 222 [in Polish].